

וּחַג הָאֲסִיף

תשמ"ג

V'Chag HaAsif

5743

Simply
CHASSIDUS

www.simplychassidus.com

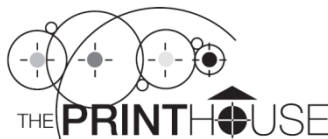
About Simply Chassidus

Simply Chassidus releases one *ma'amar* of the Rebbe each month with English translation and commentary. Each *ma'amar* is divided into three sections, each of which can be learned in approximately one hour. By learning one section per week, usually on Shabbos morning, participants can finish one *ma'amar* per month, with time to review the *ma'amar* on Shabbos Mevarchim.

Simply Chassidus is translated by Simcha Kanter and is a project of Congregation Bnei Ruven in Chicago under the direction of Rabbi Boruch Hertz.

Reviewed with Rabbi Fischel Oster in the *zechus* of *refuah shleima* for ר' ארי' יהודה בן שרה רבקה.

Made possible by

538 Johnson Avenue | Brooklyn, NY 11237
 t 718.628.6700 f 718.628.6900 e jobs@tphny.com w tphny.com

The *ma'amar* "V'Chag HaAsif 5743" from Sefer Hamaamorim Melukat Vol. 1 is copyrighted by Kehot Publication Society, a division of Merkos L'inyonei Chinuch, and is reprinted here with permission.

Section One

The Rebbe said this *ma'amar* on the night of Yud Gimmel Tishrei – the *yartzeit* of the Rebbe Maharash – in 5743 (1982). It is based on the following *possuk*:

And the Festival of the Harvest (Shavuos), וְחַג הַקִּצִּיר
 the first fruits of your labor which you will מֵעֵשֶׂיךָ
 sow in the field; and the Festival of the אֲשֶׁר תִּזְרַע
 Gathering (Sukkos) at the departure of the בְּשָׂדֶה וְחַג הָאָסִיף
 year, when you gather in [the products of] בְּצֵאת
אֶת
הַשָּׂנָה
בְּאֶסְפָּךָ
אֶת
מֵעֵשֶׂיךָ מִן הַשָּׂדֶה:
 your labor from the field.

Together with the previous *possuk* (which mentions Pesach), these two *pesukim* mention the *shalosh regalim* (three festivals) in the Jewish calendar. This *ma'amar* will explain the deeper reason for why Sukkos is called "*chag ha'asif*" (the "Festival of the Gathering") and why the *shalosh regalim* are connected to the yearly cycle of produce.

וְחַג הָאָסִיף גו' באספך את מעשיך מן השדה¹, ומבאר בעל ההילולא², דמה שהרגלים נקבעו בזמני התבואה, המכוון הוא (בעיקר) לתבואה ברוחניות³.

In a *ma'amar* from 5630 (1870), the Rebbe Maharash explains that the **main** reason that the *shalosh regalim* correspond to key events in the agricultural cycle is **not** because of their connection to physical produce. Rather, these times of year are connected to the **spiritual** "produce" cycle, which therefore causes the physical produce cycle to happen as well.

Spiritual "produce" refers to the revelation of G-dliness that comes as a result of "sowing seeds" in the "dirt." When a physical seed is planted in the dirt, the seed rots and activates the earth's power of growth. This power of growth is then channeled through the seed to

4 אור ל"ג תשרי (הילולא דאדמו"ר מהר"ש נ"ע), ה'תשמ"ג

create a plant or tree that is infinitely greater than the tiny seed which it came from.

Spiritually, Hashem "sowed" the Jewish souls into the "dirt" of the physical world, and even into the depths of *galus*. Through facing the challenges introduced by the concealment of G-dliness in the physical world (the "rotting" of the seed), we are able to bring about an even greater "harvest of produce" (revelation of G-dliness) through the refinement of the physical world.

וזהו מה שנקבע חג הסוכות בזמן אסיפת התבואה, ועד שנקרא בשם חג האסיף⁴, מפני שענינו של חג הסוכות קשור ובא לאחרי העבודה דאסיפת התבואה (ואספת⁵ דגנך ותירושך ויצהרך⁶) ברוחניות. וכמו שאסיפת התבואה כפשוטה בגשמיות היא לפני כניסת החג, דביו"ט מי שר⁷, כ"ה גם ברוחניות, שלאחרי העבודה דבאספכם את תבואת הארץ (הנה אז) תחוגו את חג ה' שבעת ימים⁸.

Therefore, the reason that Sukkos takes place at the time of the gathering in of the produce (and is called "The Festival of the Gathering") is because Sukkos celebrates the gathering of the "spiritual produce" which was produced and gathered in before the festival. (Just like we are not allowed to gather in **physical** produce on the festival and it must be done beforehand, the same is true **spiritually**; Sukkos celebrates the gathering of the spiritual produce which was already completed during the Ten Days of Teshuvah from Rosh Hashanah until Yom Kippur.) This is why the *possuk* says, "[after] your gathering in of the produce, [then] you shall celebrate the festival of Hashem for seven days [Sukkos]."

[Editor's note: The Rebbe Maharash's *ma'amar* explains that gathering in "your grain, your wine, and your oil" (which the Rebbe parenthetically refers to here) represents three different levels of Torah. Alternatively, the Tzemach Tzedek explains that they refer to *Yisroel*, *Levi*, and *Kohen*. Either way, the focus is on uniting ("gathering in") all three levels as one, which is explained later in the *ma'amar*.]

However, Sukkos is not **only** the "Festival of the Gathering":

וצריך להבין השייכות דחג הסוכות, דשמו (חג הסוכות) הוא על שם בסוכות⁹ תשבו שבעת ימים¹⁰, לבאספכם את תבואת הארץ.

Question One:

The main name of the holiday is "Sukkos," which celebrates how Hashem protected us with the Clouds of Glory when He took us out of Mitzrayim. What is the connection between the Sukkah and the celebration of the completion of gathering in the "spiritual produce?"

וגם צריך להבין (כהדיוק בכמה דרושים¹¹) מ"ש⁹ בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, דלכאורה, הרי הציווי בסוכות תשבו גו' הוא לכללות ישראל ולכל אחד מישראל, ומה מוסיף במ"ש כל האזרח בישראל ישבו בסוכות.

Regarding the mitzvah to dwell in a *sukkah*, the Torah says:

For a seven day period you shall live in **בְּסֻכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים** *sukkos*. Every resident among the **כָּל הָאֲזָרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ** Israelites shall live in *sukkos*. **בְּסֻכּוֹת:**

Question Two:

If the mitzvah to dwell in a *sukkah* is relevant to the entire Jewish people, why does the *possuk* add "Every resident among the Israelites shall live in *sukkos*"? Aren't all the "residents" already included in the general commandment at the beginning of the *possuk*?

וגם צריך להבין¹² מה שבהציווי בסוכות תשבו אומר תשבו שבעת ימים משא"כ בהציווי כל האזרח גו' אומר ישבו סתם (ואינו אומר שבעת ימים).

Question Three:

6 אור לי"ג תשרי (הילולא דאדמו"ר מהר"ש נ"ע), ה'תשמ"ג

In the first half of the *possuk*, the Torah tells every Jew that you must "dwell in a *sukkah* for **seven days**." However, in the second half of the *possuk*, it commands all the "residents" to dwell in *sukkos* without specifying the time period. Why is the time period of seven days mentioned when commanding all the Jews, but omitted when commanding the "residents?"

The Rebbe now asks a similar question regarding another aspect of Sukkos:

והנה בהמשך לתחוגו את חג ה' שבעת ימים ממשיך הכתוב¹³ ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל גו', שגם מצוה זו קשורה עם חג האסיף¹⁴, דזמנה של מצוה זו הוא דוקא ביום הראשון, ביום הראשון של החג שמצד באספכם גו'.

After mentioning the celebration of Sukkos ("[after] your gathering in of the produce, [then] you shall celebrate the festival of Hashem for seven days"), the Torah continues and says:

And you shall take for yourselves on the first day, the fruit of the hadar tree (esrog), date palm branches (*lulav*), a branch of a braided tree (*hadass*), and willows of the brook (*arava*), and you shall rejoice before Hashem your G-d for a seven day period.

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרֵי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נַחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים:

We see from this that the mitzvah of the four species is connected to the "Festival of the Gathering" because the time for performing the mitzvah is on the **first day** of the "Festival of the Gathering."

ועם היות שמצות נטילת ד' מינים אינה קשורה כ"כ עם עצם החג כהמצוה דישיבה בסוכה¹⁵ [וכמובן גם מזה שהחיוב דמצות ישיבה בסוכה הוא בכל שבעת ימי החג (בסוכות תשבו שבעת ימים),

משקידש החג, משא"כ החיוב דמצות נטילת ד' מינים מתחיל בבוקר (בעלות השחר, ולכתחילה מנץ החמה¹⁶) וביום הראשון¹⁷], מ"מ, הרי גם מצוה זו קשורה (כנ"ל) עם יום הראשון דחג האסיף.

However, one could argue that the mitzvah of the four species is only connected to Sukkos because of the **timing** of the mitzvah (it is performed on the "first day" of the festival), while the mitzvah of sitting in the Sukkah is the very **essence** of the festival itself (as its name implies - Sukkos)! This could indicate that only the *sukkah* has a connection to the "Festival of the Gathering," while the four species does not.

This conclusion could also be supported by comparing the **timing** of both mitzvos:

- The mitzvah to dwell in a *sukkah* starts at the first moment of Sukkos and lasts for the **entire** festival.
- The mitzvah of the four species doesn't start until the morning of the first day of Sukkos (and not on the first night), and is only a biblical commandment to do **once** on the first day (except for in the Bais HaMikdash, where it was done all seven days – but only once per day).

We see from here that the connection between dwelling in a *sukkah* and Sukkos is **stronger** than the connection between the mitzvah of the four species and Sukkos.

Nevertheless, we still see that there is some connection between the four species and the "Festival of the Gathering" from the fact that the timing of the mitzvah of the four species is identified as the first day of the **Festival of the Gathering** (and not "the fifteenth day of the month" or another way of indicating the timing of the mitzvah).

Question Four:

What is the connection between the mitzvah of the four species and the "gathering in of the spiritual produce" that happens on Sukkos?

In order to understand this final question, the Rebbe explains a statement of the Midrash regarding the mitzvah of the four species:

ולהבין (ב) זה (השייכות דסוכה ונטילת ד' מינים לאסיפת התבואה) יש להקדים מה שארז"ל¹⁸ פרי עץ הדר זה הקב"ה כפות תמרים זה הקב"ה וענף עץ עבות זה הקב"ה וערבי נחל זה הקב"ה (ומביאים ראיות מפסוקים על זה).

The Midrash quotes the *possuk* above regarding the four species and says:

"The fruit of the hadar tree (*esrog*):" this is the Holy One, Blessed be He. "The date palm branches (*lulav*);" this is the Holy One, Blessed be He. "A branch of a braided tree (*hadass*)," this is the Holy One, Blessed be He. "And willows of the brook (*arava*):" this is the Holy One, Blessed be He. (The Midrash brings *pesukim* which associate each one of them with Hashem, but they are not relevant to the understanding of the *ma'amar*.)

ומבאר בעל ההילולא¹⁹, דמה שכל א' מד' המינים מורה על הקב"ה הוא מצד ענין האחדות שבהם.

Seemingly, how can the Midrash say regarding each one of the **physical** four species that "this is the Holy One Blessed be He"?

The Rebbe Maharash explains that the Midrash says that each of the four species refer to Hashem because they all share **His** quality of unity.

דפריי 20 עץ הדר זה אתרוג שדר באילנו משנה לשנה²¹, דבמשך השנה יש כו"כ שינויים מן הקצה אל הקצה שלכן נקראת בשם שנה מלשון שינוי²² לפי שיש בה כל שינויי האוירים דכל ו' התקופות שנמנות בכתוב²³, והאתרוג (שדר באילנו משנה לשנה) הוא סובל את כל השינויים.

The Gemara explains that "*pri eitz hadar*" (the fruit of the *hadar* "beautiful" tree) refers to the "fruit which dwells on its tree from year to year." (The word "*hadar*" can also be read as the word "which dwells.") The word for year (*shana*) is related to the word for "change" (*shinuy*) because the world undergoes the change of six seasons which vary from one extreme to the other. (The six seasons are listed in *Parshas Noach* as "seedtime and harvest, cold and heat, summer and winter.") From the fact that the *esrog* remains on the tree for an entire year, we see that it is able to **tolerate** all the different seasons. This continuity across all seasons creates a connection between them, emphasizing the idea of unity.

ויתירה מזו, דלא רק שהוא סובל את כל האוירים, אלא שהוא גדל מהם. היינו, דלא רק ששינויי האוירים אינם עושים בו גרעון, אלא שהוא מקבל מהם תוספת צמיחה²⁴. דזהו (אמיתית) ענין האחדות שבאתרוג, שהוא מאחד את כל שינויי האוירים, שמכולם נעשה דבר אחד (מציאות האתרוג).

Furthermore, not only is the *esrog* able to **tolerate** all seasons – it actually **grows** from all of them. The fact that the physical *esrog* contains growth that happened during **all** the different seasons shows an even greater degree of unity than simply tolerating them.

ועד"ז הוא גם בלולב, כפות תמרים (כפת, חסר כתיב) ודרשו רז"ל שצ"ל כפות, שהעלים צריכים להיות באופן שיהיו ראויים לכפותן ולאגדם יחד עם השדרה כדבר אחד²⁵. דהגם שיש עוד אילנות שהענפים קרובים להעץ, אין זה באופן דכפות (אחדות) כבלולב²⁶.

10 אור לי"ג תשרי (הילולא דאדמו"ר מהר"ש נ"ע), ה'תשמ"ג

The *lulav* is described in the Torah as "*kapos tamarim*" (date palm branches). However, the word "כפּוֹת" (*kapos*) is spelled without a *vov* ("כפּת"). Therefore, the Gemara interprets the word as "כפּוֹת" (*kafus*, "bound") to teach us that a *lulav* must be in a state where the leaves can be "bound" together with the spine of the branch. (If the *lulav* remains on the tree for too long, the leaves become hard and can no longer be bound together with the spine.)

Even though there are other trees which have branches **close** to the tree, none of them have the same quality of unity in which the branches (leaves) are be **bound together** with the spine itself.

וכ"ה גם בההדסים, ענף עץ עבות, עבות דוקא, תלתא בחד קינא²⁷.
דהגם שהם ג' עלים נפרדים [ריבוי התחלקות, שהרי גם שנים הם
רבים, דמיעוט רבים שנים²⁸, ומכ"ש ג'] מ"מ הן "עבות" (כמין
קליעה²⁹), בחד קינא.

The *hadas* needs to be "braided" so that the leaves grow in groups of three. Even though each group has three **separate** leaves (which represents division, the **opposite** of unity), these separate leaves are all joined together in one "braid."

וכ"ה גם בערבה (ערבי נחל) שנק' בגמרא בשם אחוונא³⁰, על שם
שגדלים באחוה³¹. דאע"פ שהם ערבי נחל, ערבי לשון רבים, הם
באחוה ובאחדות, וכך הוא אופן גידולם (שגדלים באחוה).

The Gemara calls the *arava* "*achavana*" (brotherhood) because the branches of the *arava* trees grow together in groups (and don't branch out far from the central stalk). Even though the *possuk* refers to **multiple** willow branches ("**willows** of the brook"), they are **united** by growing together in brotherhood.

[**Editor's note:** The Gemara uses the word "*achavana*" to refer to the *arava* tree, and *ma'amarim* as far back as the Mittler Rebbe quote a Rashi which explains that they are "called '*achavana*' because they

grow in brotherhood." However, this Rashi is not found in the print of our Gemara today. Our understanding is that multiple branches grow on a **single tree** in a way of "brotherhood," but we are not able to research this further because it is not found in the Gemara.]

The Rebbe summarizes the type of unity which is found in the four species:

והנה ענין האחדות שבד' מינים אלו הוא באופן שמריבוי נעשה אחדות. וכמו באתרוג, שהאזורים דו' תקופות השנה הם שונים זה מזה (ועד שהם הפכים), ואעפ"כ הם מתאחדים אח"כ ונעשים דבר אחד (מציאות האתרוג). וכ"ה גם בלולב, שמזה גופא שאומרים שצ"ל כפות מובן שיש בו עלים נפרדים וצריך לכפותם³². וכ"ה גם בהדס שצ"ל ג' עלים נפרדים ושעפ"כ יתאחדו זה עם זה (בחד קינא). וכ"ה גם בערבי נחל, שהם ריבוי ערבות (ערבי לשון רבים³³) ואעפ"כ הם מתאחדים וגדלים באחוה.

The unity found in each of the four species represents how various **differences** can be unified as one:

- The **single** *esrog* experiences growth from all the **different** (and even opposite) seasons.
- The *lulav* has **many** leaves which need to be bound together into a **single** unit.
- The *hadass* has **multiple** leaves which all grow in a **single** group.
- The *arava* has **multiple** branches which all grow together in **unity** (brotherhood).

In the next section the Rebbe will explain how the "unification of many" in the four species connects to the Yom Tov of *Sukkos*.

Section Two

In the first section of the *ma'amar* the Rebbe explained the following points:

- Even though the Torah associates the Yomim Tovim with the physical agricultural cycle, the main focus of the Torah is the "spiritual produce" that results from our service of Hashem. The growing and harvesting of **spiritual** produce results in the cycle of physical produce as well.
- Sukkos is called "*Chag HaAsif*" (the "Festival of the Gathering") because it celebrates the "gathering in" of the spiritual produce which happened during the Ten Days of Teshuvah.
- The Rebbe then asked four questions:
  1. What is the connection between the Sukkah and the celebration of the completion of gathering in the "spiritual produce?"
  2. If the mitzvah to dwell in a *sukkah* is relevant to the entire Jewish people, why does the *possuk* add "Every resident among the Israelites shall live in *sukkos*?"
  3. First, the Torah tells every Jew that you must "dwell in a *sukkah* for **seven days**." However, in the second half of the same *possuk*, it commands all the "residents" to dwell in *sukkos* without specifying the time period. Why is the time period of seven days mentioned when commanding all the Jews, but omitted when commanding the "residents?"
  4. What is the connection between the mitzvah of the four species and the "gathering in of the spiritual produce" that we celebrate on Sukkos?

- In order to understand the final question, the Rebbe explained how each of the four species represents the idea of unifying various aspects (the six seasons in the *esrog*, the leaves of the *lulav*, the three leaves of the *hadass*, and the groups of *arava* trees).

The Rebbe now explains how this type of unity is connected to Sukkos:

(ג) **זזהו** הקשר דמצות נטילת ד' מינים עם חג הסוכות, כי ענין הסוכה הוא שלום³⁴, היינו מה שמריבוי נעשה אחדות. דמזה מובן גם בנוגע לחג הסוכות, שהוא (כנ"ל בתחילת המאמר) על שם בסוכות תשבו, שענינו הוא מה שמריבוי נעשה אחדות.

In *ma'ariv* we ask Hashem, "spread Your *sukkah* of peace over us," which indicates that the *sukkah* represents peace. Chassidus explains that the type of peace represented by the *sukkah* is similar to the peace that was present in *teyvas Noach* (Noah's Ark) in which all the animals dwelled together – similarly to how they will dwell together in the times of Moshiach. From this we see that the *sukkah* represents the type of peace when **opposing forces are unified** (and not the type of peace in which no opposing force is present). Since the entire holiday of Sukkos is named after the *sukkah*, it therefore follows that the entire holiday of Sukkos is focused on unifying "divisions."

We see this represented in the fact that Sukkos is seven days long:

דזהו חג הסוכות שבעת ימים³⁵, שבעת ימים הו"ע ההתחלקות, דכל יום הוא משונה מזולתו. ועד שהם כוללים התחלקות דכל משך הזמן. כי שבעת ימי השבוע הן שבעת ימי ההיקף³⁶. דזהו מה שבכל שבוע אומרים היום יום ראשון, היום יום שני וכו', דלכאורה הלא מברה"ע עד עתה כבר יש אלפים ורבות ימים ולמה אנו מונין יום ראשון שני ושלישי וכו', וידוע הביאור בזה³⁷, שזהו לפי שהם ימי ההיקף שחוזרין

14 אור לי"ג תשרי (הילולא דאדמו"ר מהר"ש נ"ע), ה'תשמ"ג

חלילה. וענין חג הסוכות שבעת ימים הוא, שכל שבעת הימים נעשים ענין אחד, חג הסוכות.

The week is separated into "divisions" of seven days. Together, this cycle of seven days includes within it the entire history of time:

Even though tens of thousands of days have passed since the creation of the world, each day we say (in *davening*) "today is the first day of the week," "today is the second day of the week", etc. because the seven day cycle is a continuous loop that reoccurs throughout time. (The Alter Rebbe explains that this is because the world is elevated to a level above time (*Atzilus*) on each Shabbos, so each subsequent weekday is truly the "first" or "second" day (etc.) from the new beginning of "time.")

Since Sukkos joins an entire seven-day cycle (which encompasses all of time) into a **single** holiday, this shows how Sukkos (just like each one of the four species) unifies "divisions" into a single unit.

The Rebbe now explains the connection between the four species and Sukkos on a deeper level:

ד) **וביאור** הענין (השייכות דנטילת ד' מינים עם חג הסוכות) בעומק יותר, דענין האחדות שבשניהם הוא לא רק באופן דהתאחדות של דברים נפרדים, אלא אחדות אמיתית שלמעלה מהתחלקות.

Above, we explained that the type of unity represented by the four species and the *sukkah* is the unification of multiple "divisions" into a single unit. However, there is also a **deeper** unity that is represented: true unity which is **beyond** division.

The Rebbe explains:

דבמצות נטילת ד' מינים הנה נוסף על האחדות שבכל אחד מד' המינים (כמו שהוא בפני עצמו), שהיא התאחדות של דברים נפרדים,

הרי כל ד' המינים נעשים מצוה אחת³⁸, ענין אחד³⁹. דהגם שהם ד' מינים שונים, ומן הקצה אל הקצה, כדאיתא במדרש⁴⁰ דד' מינים שבלולב הם כנגד ד' סוגים שבישראל, מהסוג שכנגד אתרוג שיש בו טעם וריח (תורה ומעשים טובים) עד להסוג שכנגד ערבה שאין בה לא טעם ולא ריח, מ"מ הם נעשים כולם (כל הד' סוגים) אגודה אחת לעשות רצונך, דאחדות זו (מה שכולם נעשים אגודה אחת לעשות רצונך) היא אחדות אמיתית שלמעלה מהתחלקות⁴¹.

In addition to the fact that each one of the four species represents the unity of various aspects, together all four species become **one** mitzvah and a single unit. Even though the Midrash explains that the four species represent four different types of Jews (the *esrog* has taste and smell, which represents the Jews who have both Torah and mitzvos, while the *arava* has neither taste nor smell), all four of them join together to become "one group to do Your will." This represents a unity that is **beyond** division.

The same concept is seen in the *sukkah*:

ועד"ז הוא בענין האחדות דסוכה, דלאחרי שאומר בסוכות תשבו שבעת ימים, ענין האחדות דנפרדים (מה ששבעת ימים מתאחדים בסוכה אחת), מוסיף כל האזרח בישראל ישבו בסוכות (ישבו סתם, ואינו אומר שבעת ימים), אחדות אמיתית שלמעלה מהתחלקות⁴².

We are now able to answer the second and third questions:

Question Two:

If the mitzvah to dwell in a *sukkah* is relevant to the entire Jewish people, why does the *possuk* add "Every resident among the Israelites shall live in *sukkos*"?

Question Three:

First, the Torah tells every Jew that you must "dwell in a *sukkah* for **seven days**." However, in the second half of the same *possuk*, it

commands all the "residents" to dwell in *sukkos* without specifying the time period. Why is the time period of seven days mentioned when commanding all the Jews, but omitted when commanding the "residents?"

Answer to Questions Two and Three:

The first part of the commandment to sit in a *sukkah* says that "you shall sit in *sukkos* for seven days," which focuses on the **lower** type of unity – uniting the seven-day cycle (of different days) into a single holiday. Then the *possuk* repeats the commandment to "every resident" to include the **higher** level of unity, which **doesn't** mention the division of seven days. (This higher level refers to the unity of all the Jews as one unit, which is why the Gemara learns that "all of Israel is fitting to dwell in one *sukkah*" from the **second** half of the *possuk*. Additionally, the Rebbe will explain at the end of the *ma'amar* that the word "אזרח" (resident) also means "I will shine", referring to the unity of Hashem which will be revealed when Moshiach comes.)

Based on this explanation, the Rebbe answers the remaining questions of the *ma'amar*:

Question One:

What is the connection between the Sukkah and the celebration of the completion of gathering in of the "spiritual produce?"

Question Four:

What is the connection between the mitzvah of the four species and the "gathering in of the spiritual produce" that we celebrate on Sukkos?

ה) **ועפ"ז** תובן השייכות דחג הסוכות (תחוגו את חג ה' שבעת ימים, דמצות ישיבה בסוכה ודמצות נטילת ד' מינים) לבאספכם את

תבואת הארץ, כי באספכם הוא ענין האחדות, שבתחילה הם דברים נפרדים, וענין באספך הוא לאסוף אותם (ולאחדם) יחד.

Answer to Questions One and Four

Just like the *sukkah* and the four species represent unity, so too the act of "gathering in the produce" involves taking different types of produce from various locations and "gathering them together" (unifying them) into the house.

This "gathering in" represents both types of unity explained above:

ושני ענינים בזה (בדוגמת ב' המדריגות דאחדות שבסוכה וד' מינים).
 דתחילה היא האסיפה (וההתאחדות) של ריבוי הפרטים דכל מין ומין (דגן, תירוש ויצהר) בפני עצמו, ולאח"ז היא האסיפה (ההתאחדות) דכל ג' המינים יחד, שאוסף כולם אל הבית⁴³ (למקום אחד).

The first step of gathering in the produce is combining each type of produce (grain, wine, and oil) on its own. This represents the unity of multiple divisions (the lower unity).

The next step is to gather **all** types of produce into one place (the house), uniting them all into a single unit. This represents the unity which is **higher** than division (the higher unity).

In the next section, the Rebbe will explain how these levels of unity progress through the month of Tishrei and how they are a foretaste of the time of Moshiach.

Section Three

In the first two sections of the *ma'amar* the Rebbe explained the following points:

- The Rebbe Maharash explained that the *shalosh regalim* correspond to the **spiritual** produce cycle – which then causes the physical produce cycle.
  - Sukkos is called "*Chag Ha'Asif*" (the "Festival of the Gathering") because it "gathers in" all the "spiritual produce" from the Ten Days of Teshuvah.
  - We then explained that Sukkos (both dwelling in a *sukkah* and the mitzvah of the four species) represents **unity**. This includes both the "unity of multiple divisions" as well as the "unity which is beyond division."
    - The mitzvah of dwelling in a *sukkah* is for "seven days," which unites all the different days of the week into a single unit. Additionally, there is a higher level of unity ("all the residents of Israel") that the *sukkah* achieves which is higher than division.
    - In addition to the fact that each one of the four species represents the unification of divisions, all four species unify to become a single mitzvah.
  - This explains the connection between the mitzvos of Sukkos (*sukkah* and the four species) and the fact that Sukkos is the "Festival of the Gathering." Just like gathering produce (both each individual type as well as all types together) represents unity, so too the mitzvos of Sukkos represent unity.
-

The Rebbe will now explain how this unity fits into the overall scheme of the month of Tishrei.

(ו) **והנה** כל ענינים אלו באים לאחרי העבודה דהתחלת חודש תשרי, אותיות רשית⁴⁴.

All these levels of unity which were previously explained happen **after** the first fourteen days of Tishrei.

(The Ba'al HaTurim points out that the word "מְרִשִּׁית" from the *possuk* "the eyes of Hashem your G-d are always upon it [the Land of Israel], **from the beginning** (מְרִשִּׁית) of the year to the end of the year" can be rearranged to spell "מתשרי" (from Tishrei).)

דעשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים⁴⁵, עשרה ימים, הם בחינת התחלקות, וביום הכפורים הם מתכללים ומתאחדים ביום אחד (דיום הכפורים⁴⁶), אחת בשנה⁴⁷,

Tishrei starts with the Ten Days of Teshuvah, which are made up of ten **separate** days. These days are then unified on the single day of Yom Kippur, which is referred to as "**once** a year." This represents the "unification process" of Tishrei.

ולאחרי יום הכפורים, בד' ימים שבין יום הכפורים לסוכות, היא ההכנה לקיום מצות בסוכות תשבו ונטילת ד' מינים⁴⁸, כולל גם העבודה דבאספך את מעשיך מן השדה, דעבודה זו היא (כנ"ל בתחילת המאמר) לפני והכנה לחג הסוכות.

A similar process takes place during the four days between Yom Kippur and Sukkos, which serve as a preparation for the mitzvos of *sukkah* and the four species. During these four days, we also conclude the "gathering in of the produce" (both physical and spiritual) before the beginning of Sukkos.

20 אור ל"ג תשרי (הילולא דאדמו"ר מהר"ש נ"ע), ה'תשמ"ג

Seemingly, both Yom Kippur and the four days between Yom Kippur and Sukkos serve a similar spiritual purpose: gathering together the different divisions into one unity (the day of Yom Kippur unites the Ten Days of Teshuvah and the four days between Yom Kippur and Sukkos are spent gathering the produce into the house). If they both (seemingly) serve the same spiritual purpose, why can't we go straight from Yom Kippur into Sukkos?

אלא שביום הכפורים, שאין בו אכילה ושת' וכו', הוא באופן דהפשטה מעניני העולם⁴⁹. ובפרט בתפלת נעילה דיום הכפורים, שאז ישראל ומלכא בלחודוהו⁵⁰. דזהו פירוש נעילה⁵¹, שנועלים כל השערים ונמצאים (בפנים) רק ישראל ומלכא.

On Yom Kippur we don't eat or drink – so we are separated from the physical world. This is especially true regarding the final *tefillah* of Yom Kippur, *Ne'ila*, which means “locking.” During *Ne'ila*, all the gates are “locked” (we are completely separated from the physical world) and “Israel and the King are alone.”

Although this accomplishes a very high level of unity, it does not achieve the necessary effect on the physical world.

ובכדי להשלים הכוונה דדירה בתחתונים⁵², צריכה להיות ההמשכה (להמשיך ענין האחדות) למטה, בעוה"ז הגשמי, עד בענינים הגשמיים דעוה"ז, מתחיל מבאספך את מעשיך מן השדה, דהגם שהיא עבודה רוחנית (כנ"ל בתחילת המאמר), מ"מ הרי היא קשורה גם עם אסיפת התבואה (דגנך תירושך ויצהרך) כפשוטה בגשמיות⁵³,

In order to bring this level of unity to the physical world and to make this world a *dirah b'tachtonim* (place where Hashem “feels at home”), we need to “gather in [the products of] your labor from the field.” Even though this is mainly referring to **spiritual** produce (as explained earlier), it nevertheless has a **connection** to physical produce. (This is the first stage in connecting this unity to the physical world.)

This process of bringing the unity into the physical world continues with Sukkos:

ועד"ז הוא גם במצות בסוכות תשבו, דסכך הסוכה צ"ל מגרנך ומיקבך ובזה גופא דוקא מפסולת גורן ויקב⁵⁴, ועד"ז הוא גם במצות נטילת ד' מינים, דא"א לקיים המצוה ע"י כוונה⁵⁵, ע"י העבודה דמדות (הגם שד' המינים הם מסוג הצומח וצומח הו"ע המדות⁵⁶), וגם לא ע"י העבודה דמלכות (אף שענין הנענועים הוא להמשיך בנוקבא דז"א (מלכות) העומדת בחזה דז"א⁵⁷), וצריך לד' מינים גשמיים דוקא, ושיגעו בחזה⁵⁸ הגשמי דוקא.

The *schach* of the Sukkah needs to be from the **physical** produce of "your threshing floor and [wine] vats" – and specifically with the "**waste** of your threshing floor and [wine] vat," which represents the incorporation of this unity into the lowest levels of the physical world ("waste").

Similarly, the mitzvah of the four species needs to be done with **physical** produce and can't be fulfilled through spiritual intentions alone. Even though the four species are from the vegetable kingdom, which spiritually corresponds to the *midos* (emotions), and the kabbalistic intent in shaking the four species is to draw down the *midos* into *malchus* (the lowest *sefirah*), simply performing a spiritual service that corresponds to *midos* or *malchus* is not sufficient. The four **physical** species must be taken together, [pointed in all six **physical** directions which correspond to the six *midos*, and] brought in to the **physical** chest (which corresponds to *malchus*).

We see from here that the unity is achieved **before** the holiday of Sukkos, and Sukkos continues to bring this unity (from Yom Kippur and the four days of preparation) into the physical world.

The Rebbe now explains that this service begins with the learning of Torah:

(ז) **וזהו** וחג האסיף גו' באספך את מעשיך מן השדה, שהוא אסיפת כל הענינים יחד. וההתחלה בזה היא שמאספים כל הענינים דתורה⁵⁹ (ככל העבודות, שהתחלתם היא בענינים כמו שהוא בתורה, מכיון דאסתכל באורייתא וברא עלמא⁶⁰).

Because Hashem "gazed into the Torah and created the world," the process of uniting everything together begins with Torah.

The Rebbe begins by explaining how we see division within Torah:

דהנה כל ענין בתורה יש בו ששים ריבוא פירושים ע"ד הפשט, ששים ריבוא פירושים ע"ד הרמז, וכן ע"ד הדרוש וע"ד הסוד⁶¹. וצריך לאסוף ולכלול כל הפירושים דחלק הפשט, וכן כל הפירושים דחלק הרמז, דחלק הדרוש ודחלק הסוד, ולאחרי זה לאסוף ולכלול כל ד' החלקים יחד. וזהו ואספת דגנך ותירושך ויצהרך, דגן (לחם) הוא נגלה דתורה, תירוש (יין) הוא רזין דאורייתא, ויצהר (שמן) הוא רזין דרזין⁶², והעבודה דואספת דגנך ותירושך ויצהרך היא בשתים. האסיפה וההתכללות של ריבוי הענינים דכל סוג (נגלה, רזין ורזין דרזין) גופא, וגם האסיפה וההתכללות דכל הסוגים יחד, ולהעלותם לדרגא שלמעלה מהתחלקות, עד לבחי' אתר דכליל כולא⁶³ ולמעלה יותר.

Every concept within Torah has 600,000 interpretations on each of the four categories of understanding the Torah: *p'shat*, *remez*, *drush*, and *sod*. This shows the extent of the "division" (multiple interpretations) within the Torah. All these interpretations need to be "gathered together" – first within each individual "category" (all the explanations of that category should be understood in unity), and then all together as one (seeing the unity between all the categories of understanding). (This parallels the two steps of gathering in physical produce explained earlier in the *ma'amar*.)

This is the deeper meaning of the phrase, "And you will gather in your grain, your wine, and your oil":

- "Grain" corresponds to the revealed dimension of Torah

- "Wine" corresponds to the secrets of the Torah
- "Oil" corresponds to the innermost secrets of the Torah

All these different aspects of Torah need to be "gathered together" individually at each level, and then all together as one to see the unity within the **entire** Torah. This higher level of unity is referred to as "אתר דכליל כולא" (the place which includes everything), which refers the *sefirah* of *kesser* – and can reach even higher than *kesser* as well.

The ultimate expression of this level of unity will be revealed when Moshiach comes, but we also have a taste of it now:

והגם דעיקר ענין זה (ההתאחדות דכל עניני התורה) יהי בביאת המשיח, שילמד את כל העם כול⁶⁴ את כל התורה כולה, גם רזי תורה ורזין דרזין, וכמ"ש⁶⁵ ישקני מנשיקות פיהו ופירש"י שלע"ל יתגלה סוד טעמי' (דתורה) ומסתר צפונותי, וכ"ז יהי אז באופן של ראי'⁶⁶, אעפ"כ, מכיון שטועמי' חיים זכר⁶⁷, הרי מעין זה באופן של טעימה עכ"פ יכול להיות וצריך להיות עכשיו.

Moshiach will come and teach the entire Torah (at every level of interpretation) to the entire Jewish people. Rashi explains the *possuk* from Shir HaShirim, "He will kiss me with kisses of His mouth" to mean that in the times of Moshiach all the secrets of the Torah will be revealed. This revelation will not only be intellectual understanding (which is compared to the faculty of hearing); rather, we will **see** (sense) the secrets of the Torah with tangible clarity.

Even though this will happen in the times of Moshiach, we can – and must – have a "taste" of this level today because "those who taste it merit life."

In Halacha the phrase "טועמי' חיים זכר" (those who taste it merit life) is applied to the mitzvah of tasting Shabbos food on Erev Shabbos. In the context of this *ma'amar*, the time of Moshiach (the seventh

millennium) is referred to as "Shabbos" and our current time (the end of the sixth millennium) is "Erev Shabbos." Therefore, it is a mitzvah to "taste" the Torah of Moshiach (the "Shabbos food") on "Erev Shabbos" (during the end of *galus*).

The process of unifying the different levels of Torah also affects all other areas of life:

ומזה (מהענין דואספת דגנך ותירושך ויצהרך כמו שהוא בתורה) נמשך שיהי' ואספת דגנך ותירושך ויצהרך בכל עניני עבודת האדם ברוחניות, ועד שזה נמשך גם בואספת דגנך ותירושך ויצהרך כפשוטו, בדגן תירוש ויצהר הגשמיים.

From "gathering in your grain, your wine, and your oil" within the Torah, this also affects the same unity within all other areas of service of Hashem, including **physical** "grain, wine, and oil" - the awareness of Hashem's unity within the physical world.

We also see a "taste" of the time of Moshiach in the unity of the *sukkah*:

ועד"ז הוא גם בענין האחדות דישיבה בסוכה (שלאחרי העבודה דואספת), שיש בזה (כנ"ל) ב' מדריגות, בסוכות תשבו שבעת ימים שהו"ע האחדות כמו ששייך עדיין לשבעת ימים (התחלקות) וכל האזרח בישראל ישבו בסוכות (סתם, שלמעלה מענין שבעת ימים), דעיקר ענין זה יהי' לע"ל, כידוע⁶⁸ דפירוש אזרח הוא מה שעתיד להזריח לע"ל, אלא שאעפ"כ יש הארה מזה גם עכשיו. כפירוש בעל ההילולא (ע"פ זה⁶⁹), דמה שעתיד להזריח לע"ל בתוך ישראל ובפנימיותם, הנה גם עכשיו ישבו בסוכות, שזה מתגלה עליהם (עכשיו) בבחי' סוכות ומקיף.

After the gathering in of the "grain, wine, and oil" in the days leading up to Sukkos, dwelling in the *sukkah* accomplishes the two levels of unity explained earlier (all seven days of the week are joined into one holiday, and the higher unity which is beyond the division of "seven

days"). The Alter Rebbe explains that the word "אזרה" (resident) also means "I [Hashem] **will** shine," referring to the fact that the true revelation of Hashem's unity will not be revealed until Moshiach comes.

Nevertheless, we experience a "ray" of this unity even now. The Rebbe Maharash explains that even though "אזרה" (I **will** shine) in a way of *pnimius* won't happen until the time of Moshiach, even in the time of *galus* "ישבו בסוכות" – this level of revelation is revealed in a way of *makif* (represented by the *sukkah* which surrounds a person).

We also see how the four species contain a "taste" of Moshiach:

ועד"ז הוא גם בענין הד' מינים (דנטילת ד' מינים הוא (כנ"ל) לאחרי הישיבה בסוכה), דכל אחד מד' המינים הוא "זה הקב"ה", דענין זה הוא גם עכשיו, אלא שעכשיו הוא בהעלם, והגילוי מזה יהי לע"ל שאז יהי ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר גו'¹⁰.

The next stage after the unity of the *sukkah* (which starts at the first moment of Sukkos) is the unity of the four species (which starts on the morning of the first day of Sukkos). Even though we don't **see** how each one of them is "the Holy One, Blessed be He" (referring to the Midrash referenced in the first section), this is only because it is concealed until Moshiach comes. This unity is present **now**, but we won't be able to **physically see** it until Moshiach comes.

Each one of these three (gathering in the produce, the *sukkah*, and the four species) will be expressed in a higher way when Moshiach comes:

ואז יהי גם אסיפת דגנך ותירושך ויצהרך באופן אחר, שלא יהי צריך להיות ואספת (שישראל יצטרכו לאסוף) כי אם ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וגו'¹¹, וגם הישיבה בסוכה תהי' באופן נעלה יותר, שישבו בסוכת עורו של לויתן¹², וגם ענין זה הקב"ה (שבד' המינים) יהי' אז בגילוי, כפי שאני נכתב כך אני נקרא¹³, אלא שמעין

זה (דכל ענינים אלו) יש גם עכשיו, וכנ"ל בפירוש כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, ועאכו"כ בהזמן דסוף הגלות (עקבתא דמשיחא) שנסארו רק רגעים ספורים, והבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין⁷⁴, ובשמחה ובטוב לבב.

Instead of gathering in our produce ourselves, "strangers shall stand and pasture your sheep, and foreigners shall be your plowmen." Instead of a normal *sukkah*, we will sit in the *sukkah* made of the skin of the *leviasan*. The aspect of "this is the Holy One, Blessed be He" in the four species will be revealed in a higher way because the true name of Hashem will be revealed (not as we read the name of Hashem now as "*Ad-noi*").

Nevertheless, we have a "taste" of all of these during *galus* - especially during the "footsteps of Moshiach" in the end of *galus* when only moments remain.

The Torah promises that "at the end of *galus* the Jews will do *teshuvah* and they will be **immediately** redeemed" with joy and gladness!

Moshiach Now, Gut Yom Tov!

Footnotes from the Original Hebrew

- (* יצא לאור בקונטרס חג הסוכות - תשמ"ז, לקראת חג הסוכות .
ערה"ס, ה'תהא זו שנת משיח."
- (1 משפטים כג, טז.
- (2 רד"ה כי תבואו גו' ושבתה ורד"ה קדש ישראל לה' תר"ל (סה"מ תר"ל ע' קלב. שם ע' רה-רו). וראה גם אוה"ת משפטים ע' א'קעה ואילך.
- (3 בסה"מ תר"ל שם ע' קלב "רק שהקפידא ג"כ על תבואה גשמי" כו". ועד"ז שם ע' רו. וראה לקמן ס"ו.
- (4 דשמו של כל דבר מורה על תכונתו, ועד שהוא החיות שלו (שעהיוה"א פ"א. ובכ"מ).
- (5 עקב יא, יד. וראה אוה"ת שם ע' א'קפה. סה"מ תר"ל שם ע' קלז. שם ע' ריג.
- (6 כדכתיב (ראה טז, יג) באספך מגרנך ומייקבך. וראה רשב"ם עה"פ משפטים שם.
- (7 חגיגה יח, א.
- (8 אמור כג, לט.
- (9 אמור שם, מב.
- (10 ראה בארוכה לקו"ש חכ"ב שיחה ב' לפ' אמור ס"ה ואילך (ע' 126 ואילך) שזהו (הישיבה בסוכה) עיקר תוכנו של החג.
- (11 רד"ה בסוכות תשבו עת"ר (ע' כג). תער"ג (המשך תער"ב ח"א ע' קנ). תרפ"א (ע' קי). תר"צ (סה"מ קונטרסים ח"א עת, ב). תרצ"ד (תשי"א) (סה"מ תשי"א ע' 50). תש"ד (ע' 31). תש"ה (ע' 43). תש"י (ע' 58).
- (12 רד"ה הנ"ל תש"ד. תש"י.
- (13 אמור שם, מ.
- (14 ראה רמב"ן שם (פסוק לט) "שתוסיפו לשמוח . . בלולב ואתרוג . . כי הוא זמן שמחה שברך השם אותך בכל תבואתך כו."
- (15 ראה גם לקו"ש חי"ט ע' 353.
- (16 ב"י לטור או"ח הל' סוכה ר"ס תרנב. שו"ע שם.
- (17 שנטילת ד' מינים מן התורה במדינה היא רק יום אחד (ר"ה ל, א. סוכה מא, א). ואפילו במקדש שלולב ניטל שבעה - הרי זה רק פעם אחת ביום. משא"כ מצות ישיבה זמנה היא כל שבעת הימים, תשבו כעין תדורו (סוכה כח, ב. טוש"ע (ודאדה"ז) או"ח הל' סוכה ר"ס תרלט).

28 אור לי"ג תשרי (הילולא דאדמו"ר מהר"ש נ"ע), ה'תשמ"ג

(18) ויק"ר פ"ל, ט.

(19) בד"ה ולקחתם לכם תרל"ו (סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שנח ואילך).

(20) בהבא להלן ראה גם סה"מ תקס"ח ח"א ע' תמוז. סידור (עם דא"ח) שער הלולב (רסא, ג ואילך. שם רסד, ד ואילך). ובדרושי בעל ההילולא - ד"ה ולקחתם לכם הנ"ל (ס"ע שנט ואילך). המשך וככה תרל"ז פפ"ז. סד"ה ולקחתם לכם תרס"א (ע' רד). תרפ"ג (ס"ע קפא ואילך). ועוד.

(21) סוכה לה, א.

(22) עבודת הקודש ח"ד פי"ט. אוה"ת מקץ שלח, סע"ב. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1323.

(23) נח ת, כב. וראה ב"מ קו, ב. פרש"י עה"פ.

(24) המשך וככה הנ"ל פצ"ד.

(25) סוכה לב, א. שו"ע אדה"ז או"ח הל' סוכה סתרמ"ה ס"ג.

(26) ד"ה ולקחתם לכם תרל"ו (ע' שס).

(27) סוכה שם, ב. טושו"ע (ודאדה"ז) שם סתרמ"ו ס"ג (ס"ב).

(28) ראה לקו"ש חכ"א ע' 111 הערה 21.

(29) סוכה שם. שו"ע אדה"ז שם ס"א.

(30) ראה שבת כ, א ובפרש"י שם ד"ה אחוונא. שם, ב ובפרש"י שם ד"ה אחוונא.

(31) בסידור שם רסד, ד (ועד"ז שם רסב, ג. סה"מ תקס"ח שם וע' שיז): וערבי נחל נק' במס' שבת (כ, א) גבי והאח לפניו מבווערת מאי האח אחוונא ופי' רש"י מפני שגדלי' באחוה . ובפירוש רש"י שלפנינו ליתא. ובסידור שם רסב, ג: והוא ממדרשי רז"ל.

(32) ראה סוכה לב, א: כפות מכלל דאיכא פרוד. ובפרש"י שם: כפות, משמע שפרוד מתחלה ואתה כופת.

(33) וגם לקיום המצוה צ"ל שני בדי ערבה (טושו"ע (ודאדה"ז) שם ר"ס תרנא).

(34) וכידוע שסוכה היא בדוגמת תיבת נח, שבה ה' מעין השלום והאחדות (לא ירעו ולא ישחיתו) דלע"ל - ד"ה כי פדה לאדה"ז (סה"מ אתהלך לאזניא ע' נז. עם הגהות - אוה"ת נח תרסט, א ואילך). אוה"ת דברים (כרך ו) ע' ב'תקכט ואילך. וככה הנ"ל פצ"ה-צו. ולהעיר גם ממרז"ל (סוכה כז, ב) "שכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת."

(35) אמור כג, לד.

(36) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט.

(37) לקו"ת שה"ש כה, א-ב. רד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ח (ע' רסט). תש"ה (ע' 167). ובכ"מ.

- (38) ראה סהמ"צ להרמב"ם (שורש יא) שהם לא ד' מצוות כ"א מצוה אחת דוקא.
- (39) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1142 הערה 13, דשני ענינים אלו הם דוגמת "לאחדים" ו"כאחד", עיי"ש.
- (40) ויק"ר פ"ל, יב.
- (41) ומה שמסיים במדרש שם (לאחרי "יוקשרו כולם אגודה אחת") "והן מכפרין אלו על אלו" - הכוונה בזה, שבהאחדות דד' המינים יש גם הענין (והמעלה) ד"לאחדים" (ראה לקו"ש שם ע' 1160 ובהערות שם).
- (42) ולהעיר, דזה ש"כל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת" למדו רז"ל מ"כל האזרח גו' ישבו בסוכות" דוקא, ולא מהתחלת הכתוב "בסוכות תשבו שבעת ימים". וראה ד"ה בסוכות תשבו ה'תשל"ח סי"א ואילך (לעיל ע' קמ ואילך).
- (43) ראה פרש"י עה"פ תשא לד, כב. וראה גם פרש"י עה"פ משפטים כג, טז. עקב יא, יד. ולהעיר מהידוע שמקיף דבית הוא מקיף הרחוק ו"אינו לפי מדת האדם כלל" (לקו"ת ברכה צט, ב. סה"מ תש"ד ע' 120. ובכ"מ). שלכן, האחדות שמצד בית - היא אחדות אמיתית שלמעלה מהתחלקות.
- (44) בעה"ט עה"פ עקב שם, יב. אוה"ת סוכות ע' א'תשנו. סה"מ תר"ל ע' רפז. ובכ"מ.
- (45) ראה ר"ה יח, א. ושי"נ. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 203 ואילך.
- (46) ראה ב"ר פ"ג, ח: יום אחד. . יום הכפורים.
- (47) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד.
- (48) ויק"ר פ"ל, ז.
- (49) ראה ד"ה יוהכ"פ אסור באו"ש תרל"ו (סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שיא ואילך).
- (50) ראה זהר ח"ג לב, א. ח"א רה, ב.
- (51) ראה בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 1154.
- (52) ראה תנחומא נשא טז. בחוקתי ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ג. תניא רפל"ו.
- (53) כמובן בפשטות. וראה גם סה"מ תר"ל שבהערה 3.
- (54) ולא מגורן ויקב עצמן - סוכה יב, א. שו"ע אדה"ז שם ר"ס תרכט.
- (55) ראה ד"ה ולקחתם לכם תרל"ו (ס"ע שסא ואילך).
- (56) תו"א בראשית ד, א. ובכ"מ (נסמנו בספר הערכים-חב"ד ערך אדם ס"ז).

30 אור לי"ג תשרי (הילולא דאדמו"ר מהר"ש נ"ע), ה'תשמ"ג

(57) סידור (עם דא"ח) שער הלולב רסג, סע"ג (ממשנת חסידים - מס' ימי מצוה וסוכה פ"ה). ד"ה ולקחתם לכם הנ"ל. המשך וככה הנ"ל פפ"ד ואילך. רד"ה ולקחתם לכם תרס"א (ע' קצא). ובכ"מ.

(58) סידור אדה"ז דיני נטילת לולב (לפני הלל).

(59) ראה גם סה"מ תר"ל ע' קלז, דענין חג האסיף, ואספת דגנך ותירושך ויצהרך, קאי על התורה. וראה גם שם ע' ריג.

(60) זח"ב קסא, ב.

(61) שער הגלגולים הקדמה יז. שער רוח הקודש בענין היחודים על קברי צדיקים הקדמה ג' (קח, ב). ליקוטי מהרח"ו שבסוף שער מאמרי רז"ל להאריז"ל.

(62) ראה אמ"ב שער הק"ש פנ"ד ואילך (עה"פ ואספת דגנך ותירושך ויצהרך). ובסה"מ תר"ל (ע' קלז. שם ע' ריג): דגנך - גליא שבתורה, ותירושך - אגדות, ויצהרך - פנימיות התורה, רזין דאורייתא.

(63) ראה זח"א קכג, א.

(64) לקו"ת צו יז, א. שער האמונה פנ"ו ואילך. ובכ"מ.

(65) שה"ש א, ב.

(66) לקו"ת שם, א-ב. שער האמונה פ"ס. סד"ה וידבר אלקים (השני) תרצ"ט. ועוד.

(67) ראה לקו"ש חט"ו ע' 282. וש"נ.

(68) לקו"ת ראה יח, סע"א. סה"מ תרכ"ו ע' רלז. דרושים שבהערה הבאה. ובכ"מ.

(69) ד"ה כל האזרח תרל"ו (ע' שסט). וראה גם לקו"ת שמע"צ פח, ג. מאמרי אדה"ז הקצרים ס"ע ע וריש ע' עד. סד"ה בסוכות תשבו תרס"ד (ע' קסד). עת"ר (ס"ע כט ואילך). תרע"ג (ע' קנז). פר"ת (ע' לח). תרצ"ד (תשי"א) (ע' 58).

(70) ישע"י מ, ה. וראה המשך וככה תרל"ז פצ"ב.

(71) שם סא, ה.

(72) ב"ב עה, א. וראה יל"ש אמור רמז תרנג בשם הפסיקתא (והוא בפסיקתא דר"כ הוצאת באבער פסקא אחריתי לסוכות).

(73) פסחים ג, א.

(74) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

Also Available Online

V'Haya Eikev Tishma'un 5727

V'Avraham Zaken 5738

Tanu Rabbanan Mitzvas Ner Chanukah 5738

Basi L'Gani 5715

Basi L'Gani 5735

V'Kibel HaYehudim 5711

Ki'Mei Teitzcha Me'Eretz Mitzrayim 5742

LeHavin Inyan Rashbi 5745

B'haaloscha es HaNeros 5729

BaYom Ashtei Assar 5731

Tzion B'Mishpat Tipodeh 5741

And many more!

Sign up online to receive weekly translations as they are released.

www.simplychassidus.com

ב"ה

לע"נ

הרה"ח הרה"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

ר' דניאל יצחק ע"ה

בן יבלחט"א ר' אפרים שליט"א

מאסקאוויץ

שליח כ"ק אדמו"ר זי"ע

למדינת אילינוי

נלב"ע ב' אדר שני ה'תשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה

DEDICATED IN MEMORY OF

RABBI DANIEL ז"ל MOSCOWITZ

LUBAVITCH CHABAD OF ILLINOIS

REGIONAL DIRECTOR

וְאֲנִי דָּנִיֵּאל נְהֵיִיתִי... וְאֶקוּם וְאֶעֱשֶׂה אֶת מְלַאכַת הַמֶּלֶךְ

AND I, DANIEL ... ROSE AND DID THE KING'S WORK

(DANIEL 8:27)